

Tamamı
el yazması

7. SINIF

TÜRKÇE

MURAT

ÖĞRENCİM
DEFTER

SERİSİ

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

MURAT ÖĞRENCİM SERİSİ KOORDİNATÖRÜ

Deniz POLAT

Dizgi - Grafik

Murat Yayınları Dizgi - Grafik Birimi

Baskı

Ayrıntı Basımevi • Tel: 0.312 394 55 90 - 91
Matbaa Sertifika No: 13987

Öneri ve Düşünceler için

info@muratyayinlari.com • 0.312 231 31 21

Yayın ve Dağıtım

Murat Yayınları Ltd. Şti.
1203. Cadde No: 38/1/2 Ostim / Yenimahalle - ANKARA
Tel: 0.312 231 31 21
www.muratyayinlari.com

ISBN NO - 978-9944-66-923-8

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın bandrolü ile satılmaktadır.
Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve
bandrolsüz yayınları satın almamasını rica ederiz.

Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları **MURAT YAYINLARI LTD. ŞTİ.**'ne aittir.
Hangi amaçla olursa olsun, yayınların tamamının veya bir bölümünün,
şirketin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğraflarının çekilmesi,
herhangi bir yolla çoğaltılması yasaktır.

Sevgili Arkadaşlar,

Murat Yayınları köklü geçmişiyle aynı zamana ait olan her şeyin birbirine benzediği günümüzde; farklı, öğretici ve sınav formatına uygun içeriğiyle bu yıl da karşınızda. Sınav sürecinde ihtiyaç duyduğunuz tüm bilgileri bulabileceğiniz, tamamı el yazması olan Murat Öğrencim Defterlerimizde; açık ve anlaşılır bir dil, gereksiz detaylardan arındırılmış ve müfredata uygun bir içerik bulacaksınız. Bu içeriğin hazırlanmasında görev alan deneyimli kadromuz; MEB'in uyguladığı sınavları ve test tekniklerini dikkate almış, bilgilerin parçalı ve ilginç şekilde sunumunu yaparak sizleri yaşayacağınız büyük değişimlere en iyi şekilde hazırlamayı amaçlamıştır.

Murat Yayınları olarak hayallerinizi mümkün kılmak için yeni eğitim - öğretim yılında da siz değerli okuyucularımıza çalışmalarımızı sunmaya devam edeceğiz.

Saygılarımızla

MURAT YAYINLARI

ÖRNEKTİR

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

Sözcükte Anlam 1

2. BÖLÜM

Fiil (Eylem) 20

Zarf (Belirtec) 53

Ek Fiil (EK Eylem) 63

3. BÖLÜM

Cümlede Anlam 71

Paragraf 89

4. BÖLÜM

Yazım Kuralları 102

Noktalama İşaretleri 133

5. BÖLÜM

Yazı Türleri ve Söz Sanatları 154 - 174

Anlatım Bozuklukları 180

ÖRNEKTİR

SÖZCÜKTE ANLAM

SÖZCÜK (KELİME)

Anlamı ya da anlamsız en küçük birimdir.

Türkçede bazı sözcükler tek başına anlamlıken bazıları da anlamsızdır. Tek başına anlamsız olan sözcükler, cümledeki kullanımlarına göre anlam kazanır:

- Örnek:**
- O, kedi, taş, ev, sev ⇒ Tek başına anlamlı
 - Ama, fakat, lakin, kadar ⇒ Tek başına anlamsız

SÖZCÜKTE ANLAM ÖZELLİKLERİ

- GERÇEK (TEMEL) ANLAM
- MECAZ ANLAM
- YAN ANLAM
- TERİM ANLAM

SÖZCÜKLER ARASI ANLAM İLİSKİLERİ

- EŞ ANLAMLILIK
- EŞ SESLİLİK
- ZİT ANLAMLILIK
- YAKIN ANLAMLILIK
- AD AKTARMASI
- SOMUT-SOYUT ANLAMLILIK
- NİTEL-NİCEL ANLAMLILIK
- DEYİM (ANLAM) AKTARMASI

SÖZ ÖBEKLERİ

- İKİLEMELER
- DEYİMLER
- ATASÖZLERİ
- DOLAYLAMA
- YANSIMA SÖZCÜKLER

SÖZCÜKTE ANLAM ÖZELLİKLERİ

GERÇEK (TEMEL) ANLAM

► Sözcüğün tek basıyken taşıdığı anlamdır, akla gelen ilk anlamdır.

- Örnek:**
- Sırt ağrısından bütün gece uyuyamadım.
 - Yemek yerken ağzını kopatmalısın.
 - Kaan, ayağındaki yara için doktora gitti.

MECAZ ANLAM

► Bir sözcüğün temel anlamından **tamamen uzaklaşıp** farklı bir anlamı karşılayacak şekilde kullanılmasıdır.

- Örnek:**
- Yine bir arkadaşım beni sırtımdan bıçakladı.
 - Bu olaydan sonra bütün okulun ağına düştük.
 - İnanmayın suna, o yine ayak yapıyordur.

YAN ANLAM

► Bir sözcüğün temel anlamından **tamamen uzaklaşmadan** yeni bir kavramı karşılayacak şekilde kullanılmasıdır.

- Örnek:**
- Dağın sırtına hiç ev yapılır mı!
 - Makasın ağzını kim büktü?
 - Masonun ayağına bir şey sıkıştır da sallanmasın.

Yan anlamda kullanılan sözcükler, tamlama oluşturur.

TERİM ANLAM

► Bilim, spor, sanat gibi alanlar ya da meslek dallarıyla ilgili bir kavramı karşılayan sözcüklendir.

↳ Terimler tek bir alanla ilgili olmayabilir.

örnek: • "Plato"

↳ Sinema için terimsel anlam taşır.

↳ Coğrafya için terimsel anlam taşır.

↳ Terim anlamlı bir sözcük başka anlama gelecek şekilde de kullanılabilir.

örnek: • "Perde"

↳ Şarkıyı ince bir perdeden okudu.

Müzikle ilgili bir terim

↳ perdelerin rengi soluk duruyor.

Gerçek anlamda kullanılmış.

Terimler	İlişkili Olduğu Alanlar
Ası - üçgen - doğru - pay - payda - polinom...	Matematik
Aktör - aktris - set - kadraj - montaj...	Sinema
Delta - ova - plato - seti - debi - meridyen...	Coğrafya
Redif - kafiye - imge - bent - aruz - dize...	Edebiyat
Nota - porte - tezene - pes - tiğ ...	Müzik
Penaltı - taç - korner - defans - kale ...	Futbol
Portre - fırça - palet - tuval - tablo...	Resim
Güverte - yelken - rota - karina ...	Gemicilik

SÖZCÜKLER ARASI ANLAM İLİŞKİLERİ

EŞ ANLAMLILIK

Yazılışları farklı olduğu halde anlamları aynı olan sözcüklerdir.

↳ Anlamdaş sözcüklerdir.

- örnek:**
- Ad ~ İsim
 - Besin ~ Gıda
 - Ak ~ Beyaz
 - Cimri ~ Pinti
 - Al ~ Kırmızı
 - Fikir ~ Düşünce
 - Ev ~ Hane
 - Vakit ~ Zaman

EŞ SESLİLİK

Yazılış ve okunuşları aynı olduğu halde anlamları farklı olan sözcüklerdir.

↳ Sesteş sözcüklerdir.

- örnek:**
- "Gül"
 - ↳ Bitki.
 - ↳ Fiil (gülmek).
 - "Bin"
 - ↳ Sayı.
 - ↳ Fiil (binmek).
 - "Gay"
 - ↳ Akarsu.
 - ↳ İçecek.
 - "Ben"
 - ↳ Kişi (zamir).
 - ↳ Leke (nokta).
 - "Sol"
 - ↳ Yön (taraf).
 - ↳ Fiil (solmak).
 - "Ak"
 - ↳ Renk.
 - ↳ Fiil (akmak).

Ama-âmâ , yar-yâr , kar-kâr , hal-hâl , hala - hâlâ ,
odem-âdem vb. sözcükler birbiriyle sestek değildir.

⇒ a → kısa okunan bir ses
⇒ â → uzun okunan bir ses

okunuşları farklı

ZİT ANLAMLILIK

► Nitelik ve durum bakımından birbirinin tam **karşiti** olan sözcüklerdir.

- örnek:**
- İyi ~ Kötü
 - Dost ~ Düşman
 - Sisman ~ Zayıf
 - Aşağı ~ Yukarı
 - Gülmek ~ Ağlamak
 - Cömert ~ Cimri
 - Sağ ~ Ölü
 - Eski ~ Yeni
 - Ön ~ Arka
 - Gelmek ~ Gitmek
 - Temiz ~ Kirlî
 - İlk ~ Son

⇒ Türkçede her sözcüğün karşıt anlamı yoktur.

⇒ Bir sözcüğün olumsuzunun karşıt anlamı olmaz.

- örnek:**
- Gelmek X Gelmemek
- ↳ Aralarında karşıt anlam ilişkisi yoktur.

⇒ Bir sözcüğün zıt anlamı cümledeki kullanımına göre değişebilir.

örnek:

- Geldiğin gibi gidersin.

- Geldiğin gibi dönersin.

YAKIN ANLAMLILIK

► Net bir şekilde aynı anlamı karşılamamakla beraber, aralarında anlamsal yakınlık kurulabilen sözcüklerdir.

- örnek:
- Tanıdık ~ Bildik
 - Bakmak ~ Seyretmek
 - Basmak ~ Ezmek
 - Utangaç ~ Gekingen
 - Yalan ~ Yanlış
 - Tutmak ~ Yakalamak

AD AKTARMASI

► Bir sözcüğün benzetme amacı gütmeyen başka bir sözcüğün yerine kullanılmasıdır. → mecaz-ı mürsel

*İç-Dış İlişkisi: Herhangi bir varlığın içi söylenip dışının kastedilmesi ya da dışı söylenip içinin kastedilmesi.

- örnek:
- Ocakta çaydanlık kaynıyor.
 - ↳ Çaydanlıktaki su kastediliyor.

*Bütün-Parça İlişkisi: Herhangi bir varlığın bütünü söylenip parçasını kastedmek ya da parçası söylenip bütünü kastedmektir.

- örnek:
- Apartmana yerleşmeyi düşünüyoruz.
 - ↳ Apartman daresi kastediliyor.

*Sanatçı-Eser İlişkisi: Sanatçı adı söylenip eserinin kastedilmesidir.

- örnek:
- Bu hafta Yaşar Kemal'i okuyorum.
 - ↳ Yaşar Kemal'in eserleri kastediliyor.

*Yer-İnsan İlişkisi: Yer adı söylenip insanların kastedilmesidir.

- örnek:
- Güzel havalarda bütün Ankara sokakta.
 - ↳ Ankara'daki insanlar kastediliyor.

SOMUT - SOYUT ANLAMLILIK

Somut Anlamlılık: Varlıklarını duyu organlarıyla (görme, tatma, işitme, koku alma, dokunma) algılayabildiğimiz sözcüklerdir.

- Örnek:
- İlkbaharda her yer leylak kokar.
 - Bugün hava çok soğuk.

Soyut Anlamlılık: Varlıklarını duyu organlarıyla algılanamayıp ancak zihinde canlanan, duygularımızın karşılığı olan sözcüklerdir.

- Örnek:
- Sevinçten gözümde uyku girmedi.
 - Tek hayalim güzel bir okulda okumak.
 - Akşam akşam yine kederlenip ağladı.

Somutlaştırma: Soyut bir sözcüğe somut anlam yüklemektir.

- Örnek:
- Yalnızlık ölü bir beden gibidir.
↳ soyut (somutlaştı) → somut → Benzetme yoluyla somutlaştı.
 - İyiler hep kazanır.
↳ iyi = soyut → iyi sözcüğü insan yerine kullanıldığı için somutlaştı.

Soyutlaştırma: Somut bir sözcüğe soyut anlam yüklemektir.

- Örnek:
- Yeni öğretmenimiz çok sıcak bir insan.
↳ somut → soyutlaştı.
 - Senin annen yufka yüreklimis.
↳ somut → soyutlaştı.

* Bir sözcük cümledeki kullanımına göre soyut ya da somut anlam kazanabilir:

- örnek:
- Kaan, yarın kalp ameliyatı olacak.
↳ somut
 - Kaan, güzel kalpli bir arkadaşım.
↳ soyut

NİTEL-NİCEL ANLAMLILIK

* Nitel Anamlı Sözcükler: Varlıkların niteliğini gösteren; Sayılamayan, ölçülemeyen bir değeri ifade eden sözcüklendir.

Örnek! • O, her zaman güzel kıyafetler alır.

↳ Sayılamaz, ölçülemez.

• Dağınık sacıyla okula gelmiş.

↳ Sayılamaz, ölçülemez.

• Asık suratlı insanları saymam.

↳ Sayılamaz, ölçülemez.

• Mutfaktan kötü kokular geliyor.

↳ Sayılamaz, ölçülemez.

* Nicel Anamlı Sözcükler: Varlıkların ölçülebilen, Sayılabilen özelliklerini ifade eden sözcüklendir.

Örnek! • Çocuğun çantası çok ağırdı.

↳ Ölçülebilir.

• Daha geniş bir eve taşındık.

↳ Ölçülebilir.

• Yeni evimiz dört odalı.

↳ Sayılabılır.

⇒ Bir sözcük cümledeki kullanımına göre nitel ya da nicel anlam kazanabilir.

Örnek! • Onunla çok yakın oturuyoruz.

↳ Ölçülebilir ~ Nicel Anlam

• O, benim yakın arkadaşım.

↳ Ölçülemez, Sayılamaz ~ Nitel Anlam

DEYİM (ANLAM) AKTARMASI

► Bir sözcüğün benzetme amacıyla başka bir sözcüğün yerine kullanılmasıdır.

* İnsandan Doğaya Aktarma: İnsana özgü kavramların doğaya aktarılmasıdır.

Örnek: • Bugün gökyüzü ağlıyor.

↳ Ağlamak insana özgü bir özelliktir.

* Doğadan İnsana Aktarma: Doğaya özgü kavramların insana aktarılmasıdır.

Örnek: • Senin için yosun tutmuş.

↳ Yosun doğaya özgü bir özelliktir.

* Doğadan Doğaya Aktarma: Doğadaki bir kavramın yine doğadaki başka bir kavrama aktarılmasıdır.

Örnek: • Bugün gökyüzü uluyor.

↳ Ulumak köpekler için özgü bir özelliktir.

* Duyudan Duyuya Aktarma: Bir duyuya ait özelliğin başka bir duyuya aktarılmasıdır.

Örnek: • Acı bir ses duyar gibiyim derinden.

↳ Tatma duyusundan işitme duyusuna aktarma yapılmış.

Deyim Aktarmasında, benzetmenin yanında diğer söz sanatları da bulunabilir.

